

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 30 Temmuz 2015

Sayı : 334

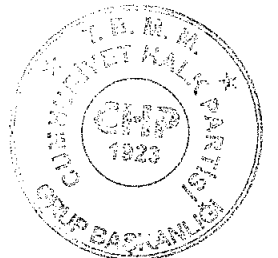
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununda ve 4541 Sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 29/07/2015

Kazım ARSLAN

Denizli Milletvekili

TBMM KABUL VE KARARLAR BÖLÜMÜ
30 Temmuz 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
30 Temmuz 2015
No: 11955

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Denizli Milletvekili Sayın Kazım ARSLAN tarafından 30/07/2015 tarihinde, 334 Sıra Sayısı ile verilen 2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununda ve 4541 Sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılmak istiyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 17/08/2015

Serkan TOPAL
CHP Hatay Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Demokrasi, kendisini en çok halka yakınlık ve temsiliyet temelinde gösterir. Ölçek esasına göre, bir yönetimde ölçek küçüldükçe halka tanışıklık ve katılımcılık olanağı artarken, tersine ölçek büyüdükçe katılımcılık ilkesi azalacaktır. O halde, halka yakınlık ilkesini yaşama geçiren kişi ve kurumların, kamu otoritesi tarafından özlük hakları ve gelir-gider dengesi bakımından gözetilmesi gerekmektedir.

Gerek merkezi, gerekse yerel yönetimlerin bir yönetim organı konumundaki muhtarlık, demokrasinin ölçek ve halka yakınlık anlamındaki ilk basamağıdır. Muhtarlıktaki (mahalle ya da köy) halka yakınlık ve temsil ilkeleri, sorunları tespit etme anlamında demokrasinin en somut göstergelerindendir.

Buna karşın, ülkemizde muhtarlık görevinin taşıdığı sorumlulukların ağırlığı karşısında elde ettiği gelir ve özlük hakları, birbirine neredeyse taban tabana zıt biçimde ilerlemektedir. Ülkemizde, özellikle 6/12/2012 tarihinde, 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6360 sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ve aynı Kanunda değişiklik getirerek 22/03/2013 tarihinde yürürlüğe giren yasa değişikliği, büyükşehir statüsü kazanan 30 ildeki il özel idarelerini kaldırmış, bahse konu 30 ildeki 16.577 köyün tüzel kişiliğini kaldırmak suretiyle mahalleye dönüştürmüştür. Beraberinde, büyükşehir olmayan 51 ilimizin nüfusu 2.000’in altında kalan 503 belde belediyesini de kapatmıştır. Köy ve beldelerin kapatılarak tüzel kişiliklerinin kaldırılması, mal ve borçlarının devri ve mahalleye dönüştürülmeleriyle birlikte, son derece sorunlu bir geçiş süreci kendisini her uygulamada göstermiştir.

İl özel idarelerinin kapatılmasına, belde belediyelerinin ve köylerin tüzel kişiliklerinin kaldırılmasına yerel yönetimlerin ve yerel demokrasinin geliştirilmesi bakımından karşı çıkan Cumhuriyet Halk Partisi, yeni Büyükşehir Yasası’nın, demokrasinin en temel yönetim ve karar organlarından olan muhtarlıkların gelir ve giderleri, tüzel kişilikleri, muhtarların özlük hakları konusunda da hazırlıksız ve eksik, çözümden çok sorun büyüten bir düzenleme içerdiği kanaatini bugün de sürdürmektedir.

Bu sorun yumağı içinde hâlâ çözüm bekleyen muhtarlarımızın özlük hakkı sorunları, yetkileri de tırpanlanan birçok muhtarımızı kaygılandırmaktadır. Muhtarlar, yeni dönemde mahallelerindeki birçok soruna ilçe ve il ya da büyükşehir belediyelerinde çözüm ararken, giderlerinin büyük bölümünü kendileri karşılamaktadır. Muhtarlıklarımızın azalan gelir ve yetkileri ile ödemekle yükümlü oldukları sosyal güvenlik destek prim kesintileri ve muhtarlık odalarının sabit giderleri (mesken, elektrik, telefon, su, doğalgaz, internet vb.) birlikte düşünüldüğünde; 16/02/2014 tarihli ve 28884 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Köy Muhtarları ile Şehir ve Kasaba Mahalle Muhtarlarının Ödeneklerinin Artırılması ile Bazı Bakanlar Kurulu Kararlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararının muhtarların gelirlerini gerçek anlamda artırmadığı, adeta sabit giderlerinin bir kısmını

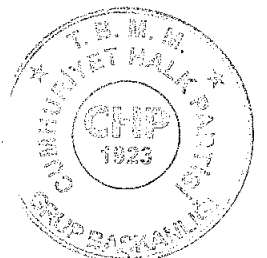

fonlamaya yaradığı ortadadır. 2014 yılında, köy muhtarının SGK'ya ödediği aylık prim tutarı 258,65 TL, mahalle muhtarının ise 369,50 TL olarak gerçekleşmiştir.

İlgili Bakanlar Kurulu Kararı muhtar ödeneklerini 5.700 gösterge rakamından 11.400'e, net 877,00 TL'ye yükseltmiş, ancak muhtarların giderleri ile özlük hakkı sorunlarını görmezden gelmiştir.

Bu kanun teklifiyle, muhtarlarımızın reel gelirini artıracak düzenlemeye gidilmesi ve görevleri süresince aylık sosyal güvenlik destek prim tutarlarının İçişleri Bakanlığı ya da İl Özel İdaresi tarafından ödenmesi önerilmiştir. Bu sayede, köy ya da mahalle muhtarı ayrımı yapılmaksızın, muhtarların SGK primi ve devlet katkısı muhtarlık ödeneğinden kesilmeyecek, kamu tarafından karşılanacaktır. Teklif, büyükşehir olan illerde görev yapan muhtarların sosyal güvenlik destek prim kesintilerinin İçişleri Bakanlığı tarafından, büyükşehir olmayan 51 ilde ise İl Özel İdaresi tarafından karşılanması ve İl Özel İdarelerinin SGK'ya ödedikleri bu prim tutarlarını, takip eden ayın ilk günü İçişleri Bakanlığında talep etmelerini öngörmektedir.

Teklif, 6360 sayılı Yasa ile tüzelkişiliği kaldırılan ve muhtarlık hizmet binaları il, ilçe ya da büyükşehir belediyelerine devredilmiş mevcut mahalle muhtarlıklarının binaları hangi yerel yönetim birimine devrolmuşsa, eskiden kullandıkları hizmet binalarının yeni malik yerel yönetim birimi tarafından kendilerine tahsis edilmesini öngörmekte; ayrıca muhtarlık binalarındaki su, elektrik, telefon, doğalgaz ve internet bedellerinin de İçişleri Bakanlığı bütçesinden karşılanmasını içermektedir.

MUHTAR ÖDENEK VE SOSYAL GÜVENLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Genel Gerekçede açıklandığı üzere; 29/08/1977 tarihli ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına şu ibare eklenmiştir:

“Bunların 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre ödenmesi gereken sosyal güvenlik primleri, görevleri süresince İçişleri Bakanlığı tarafından karşılanır. 5510 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendinde sıralanan “köy ve mahalle muhtarları” arasından, herhangi bir işkolundan emekli olmakla birlikte muhtarlık görevini sürdüren muhtarlardan, 5510 Sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasının (b) bendinde geçen yüzde 10 oranındaki sosyal güvenlik destek primi kesintisi yapılmaz.”

MADDE 2- Genel Gerekçede açıklandığı üzere; 29/08/1977 tarihli ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek kaydıyla şu yeni fıkralar eklenmiştir:

“Bunların görevleri süresince ödenmesi gereken sosyal güvenlik primlerinin sigortalı ve işveren payları; büyükşehir olan yerleşim birimlerinde İçişleri Bakanlığı tarafından, büyükşehir olmayan yerleşim birimlerinde ise İçişleri Bakanlığından aktarılacak ödenek yoluyla, ilgili İl Özel İdareleri tarafından karşılanır.

Büyükşehir olmayan yerleşim birimlerinde, sigorta primi her ayın on beşinci günü İl Özel İdareleri tarafından ayrıca tahakkuk ettirilir ve Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenir. Ödenen tutarlar için muhtarlık ödeneğinden kesinti yapılmaz ve Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmiş tutarlar, izleyen ayın birinci günü İçişleri Bakanlığından istenir. Bakanlık, bu ödenmiş tutarları on beş gün içinde ilgili İl Özel İdarelerine aktarır.”

MADDE 3- Genel Gerekçede açıklandığı üzere; 29/08/1977 tarihli ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununa yeni madde eklenmiştir:

“MADDE 9- Muhtarlık işlerinin devamlılığı için gereken hizmet binasının temini ile elektrik, su, telefon, internet ve ısınma giderlerinin hizmetle doğrudan ilişkili olan bedeli İçişleri Bakanlığı bütçesinden karşılanır. İçişleri Bakanlığı, bedel ve muhtarlık hizmet binası tespitinde, ilgili muhtarlığa kayıtlı nüfus, konum ve hizmetin işlerliğini gözönünde bulundurur. 6360 sayılı Yasa sonrasında tüzelkişilikleri kaldırılan köy muhtarlıklarının devrolan malları arasında kayıtlı bulunan muhtarlık hizmet binalarının, yine bu tüzelkişiliği kaldırılmış eski malik mahalle muhtarlıklarının kullanımı amacıyla tahsisi, taşınmaz devrinin yapıldığı il, ilçe ya da büyükşehir belediyesi tarafından yapılır.”

MADDE 4- Bu kanun teklifinin 3 üncü maddesiyle bağlantılı biçimde, 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun’un 21 inci maddesinin ikinci fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir:

“Muhtarlık işlerinin devamlılığı için gereken malzeme bedeli, münhasıran muhtarlara ait olan bu harçlardan karşılanır. Muhtarlık hizmeti verilen meskenin elektrik, su, telefon, internet, ısınma vb. giderlerinin ise hizmetle doğrudan ilişkili olan bedeli İçişleri Bakanlığı bütçesinden karşılanır. İçişleri Bakanlığı, bedel tespitinde ilgili muhtarlığa kayıtlı nüfus, konum ve hizmetin işlerliğini gözönünde bulundurur.”

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

